YAMK-tutkinnon menestyksekäs suorittaminen

20.12.2018

Syksyn 2018 aikana pyysimme erästä sosiaali- ja terveysalan ylempää ammattikorkeakoulututkintoa suorittavaa ryhmää miettimään, mitkä asiat vaikuttavat YAMK-tutkinnon suorittamiseen menestyksekkäästi. Opiskelijat tekivät SWOT-nelikentän aiheesta ensin itsenäisesti, jonka jälkeen he keskustelivat aiheesta ryhmissä. Tämän kirjoituksen aineisto muodostuu 16 yksittäisen opiskelijan SWOT-nelikentästä.

Aineiston käyttämiseen saatiin lupa nelikentät tehneiltä opiskelijoilta sekä yksikön johtajalta. Kirjoituksessa esitetään ensin YAMK-tutkinnon suorittamista tukevia asioita eli SWOT-analyysin esiin tuomia vahvuuksia sekä mahdollisuuksia. Tämän jälkeen esitetään YAMK-tutkinnon suorittamista vaikeuttavia asioita, jotka muodostuvat SWOT-analyysin esiin tuomista heikkouksista sekä uhista. Kuvio1. havainnollistaa teemoittelun avulla löydetyt SWOT-analyysin keskeiset teemat.

***Kuvio 1**. SWOT -analyysin keskeiset teemat*

YAMK-tutkinnon menestyksekkäästi suorittamista tukevia seikkoja – vahvuudet ja mahdollisuudet

Opiskelijoiden esiin tuomat **vahvuudet** liittyivät ensisijaisesti motivoituneisuuteen, ammatillisen kasvun ja osaamisen kehittämiseen sekä itsesäätelyvalmiuksien tunnistamiseen. Opiskelijat toivat esiin tärkeänä asiana *motivaation*, joka mahdollistaa opintojen suorittamisen. Motivaation yhteydessä he kuvasivat myös tahdon, mielenkiinnon, aktiivisuuden ja innostuneisuuden merkitystä. Motivaatioon liitettiin myös asioita, jotka näkyvät opiskelijan opiskelutaitojen kehittymisenä. Ruohotien (2002) mukaan oppimissyklin vaiheet koostuvat motivaatiosta ja toimintaan sitoutumisesta, toiminnan kontrollista ja itsereflektiosta. Nämä tekijät mahdollistavat onnistuneen oppimisen.

Ammatilliseen kasvuun ja osaamisen kehittämiseen liittyviä positiivisia asioita opiskelijat toivat esiin paljon. Oma kehittyminen ja tiedon halu korostuivat. Opiskelijat kokivat koulutuksen tarjoavan mahdollisuuden uralla etenemiseen ja uuteen ja ehkä myös parempaan työhön. Uudenlainen osaaminen edellyttääkin opiskelijoiden omien toimintatapojen ja erilaisten strategioiden tarkastelemista. Tämä mahdollistaa ns. metakompetenssien kehittymisen. Mentkowskin (2000) sekä Ruohotien (2002) mukaan tämä tarkoittaa, että oppija osaa soveltaa aikaisempaa tietoaan ja taitoaan erilaisissa ympäristöissä.

Itsesäätelyvalmiuksien tunnistamisen osalta opiskelijat uskoivat runsaan työkokemuksen auttavan opintojen suorittamisessa. Työkokemuksen lisäksi tarvitaan hyviä opiskelutaitoja. Ne tuotiin esiin, mutta useimmat kokivat opiskelutaitonsa heikoiksi.

Mahdollisuuksina opiskelijat kokivat erityisesti kokonaisvaltaisen tuen, jossa myös koulutusorganisaatiolla oli selkeä rooli. *Kokonaisvaltaisen tuen kokemukseen* vaikutti merkittävimmin YAMK-opiskeluryhmän antama tuki, jota kuvattiin esimerkiksi ”me-hengeksi” sekä ”ketään ei jätetä” -asenteeksi. Työnantajan ja työyhteisön osoittama tuki koettiin tärkeäksi. Työnantajan osoittama tuki näkyi muun muassa palkallisten opiskelupäivien myöntämisenä. Myös opiskelijan lähipiirin eli perheen, isovanhempien ja ystävien tuki koettiin merkittäväksi.

Koulutusorganisaation rooli kohdistui hyvään opetushenkilökuntaan ja tiloihin. Opettajien antamaa tukea pidettiin tärkeänä. Lisäksi uusia opiskelutiloja pidettiin hyvinä, mutta myös koulutusorganisaation sijainti on tärkeä tekijä, joka mahdollistaa YAMK-opintojen suorittamisen.

YAMK-tutkinnon menestyksekkäästi suorittamista tukevia *muita ulkoisia tekijöitä* olivat verkostoitumismahdollisuudet, uusien ideoiden saaminen sekä opiskelun tuomat mahdollisuudet. Opiskelun koettiin tuovan mahdollisuuksia erityisesti oman työn kehittämiseen ja urakehitykseen.

YAMK-tutkinnon menestyksekkäästi suorittamista vaikeuttavia seikkoja – heikkoudet ja uhat

SWOT-analyysin esiin nostamat heikkoudet ja uhat limittyivät vahvasti yhteen. Sisäisten **heikkouksien** ja ulkoisten **uhkien** osalta esiin nousivat resurssien epävarmuuteen ja tuen sekä itsesäätelyvalmiuksien puutteellisuuteen liittyvät tekijät.

Resurssien epävarmuuteen liittyen vastauksissa korostuivat huoli ajallisista ja taloudellisista resursseista. Ajallisten resurssien epävarmuus näkyi huolena *ajankäytön hallinnasta*, joka johti muun muassa *perheen / töiden ja opiskeluun yhteensovittamisen haasteisiin*. Lisäksi tuli esiin huoli erilaisten tavoiteaikojen pitämisen haasteista sekä vapaa-ajan puuttumisesta tilanteissa, joissa opiskelija käyttää vapaapäivänsä opiskelupäiviin. Taloudellisten resurssien epävarmuus koettiin myös huolena. Esille tuotiin myös mahdollisen sairastumisen aiheuttamat haasteet. Muutama toi myös esiin sen, että kun on monta rautaa tulessa, se voi vaikuttaa kielteisesti opintojen etenemiseen. Kaliman (2011) mukaan opintojen ulkopuoliset sitoumukset vaikuttavatkin merkittävästi opintojen suorittamiseen.

Tuen puuttumista kuvattiin työnantajan ja työyhteisön vähäisenä tukena tai tuen puuttumisena. Opiskelijat toivat esiin muun muassa huolensa siitä, onko nykyisessä työpaikassa tarvetta YAMK-tutkinnon suorittaneelle henkilölle. Myös YAMK-tutkinnon tuntemattomuus työnantajille koettiin haasteena. Lisäksi opiskelijat kokivat huolta siitä hyödyntääkö työnantaja koulutusta. Nämä huomiot ovat yhteneväisiä Ojalan (2017) väitöstutkimuksen kanssa, jonka mukaan YAMK-tutkintoa ei edelleenkään tunneta kovin hyvin työmarkkinoilla. Opiskelijoiden vastausten mukaan myös opinnäytetyön tekeminen ja vaativista tehtävistä selviäminen edellyttävät opettajien tukea ja ohjausta.

Itsesäätelyvalmiuksien puutteellisuuteen liittyen opiskelijat arvioivat erityisesti atk-taidot, tiedonhaun osaamisen ja oppimisen valmiudet heikoiksi. Ruohotien (2002) mukaan itsesäätelyvalmiudet liittyvät persoonallisuuteen ja älykkyyteen. Oppijan luonne, arvot ja asenteet vaikuttavat itsesäätelyvalmiuksien

kehittymiseen samoin kuin oppijan tiedot ja kokemukset opittavista asioista.

Johtopäätökset

Tarkasteltaessa opiskelijoiden SWOT:iin kirjoittamia vahvuuksia ja heikkouksia voi huomata, että usein samat asiat on koettu sekä vahvuuksina että heikkouksina. Haasteena on, miten SeAMKissa voidaan tukea ja ylläpitää opiskelijoiden motivaatiota. Toinen haaste liittyy siihen, millaiset pedagogiset valinnat tukevat opintojen menestyksekästä suorittamista? Miten otetaan huomioon opiskelijoiden itsesäätelyvalmiudet ja mahdollistetaan metakompetenssien kehittyminen? Opiskelijoiden osallistuminen ja osallistaminen, työkokemuksen huomioon ottaminen, reflektoinnit ja vertaisoppiminen voisivat tukea edellä mainittuja haasteita. Kolmantena haasteena on työelämän kanssa tehtävän yhteistyön lisääminen ja se, miten voimme saada aikaan win-win -tilanteen. Voisivatko erilaiset digitaaliset yhteydenpidon mahdollisuudet tukea työelämälähtöistä ja työelämäläheistä yhteistyötä?

Lähteet:

Kalima, R. 2011. Opintojen pitkittyminen ja keskeyttäminen ammattikorkeakoulussa. Tutkimus Helsingin AMK:n opintojen pitkittymisen ja keskeyttämisen syistä vuosina 2002 – 2007 ja niihin vaikuttamisen keinoista. Akateeminen väitöskirja. Tampereen yliopisto. Saarijärvi: Saarijärven Offset Oy.

Mentkowski, M. 2000. Learning that lasts: Intergrating learning, development and performance in collage and beyond. San Francisco: Jossey-Bass Publishers.

Ojala, K. 2017. Ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot työmarkkinoilla ja korkeakoulujärjestelmässä. Akateeminen väitöskirja. Turun yliopisto. Turku: Painosalama Oy.

Ruohotie, P. 2002. Ammatillista kehittymistä edistävät itsesäätelyvalmiudet. Ammattikasvatuksen aikakauskirja 2, 8-15.

Kirjoittajat: **Tanja Hautala** ja **Eija Kyrönlahti**, SeAMK Sosiaali- ja terveysala